

Így együtt erősek és még mindig van mit mondaniuk – ezt állítja az alkotókról Kincses Károly fotótörténész, muzeológus, a Fókusz csoportról most megjelent könyv szerzője. A '70-es évek végén alakult legendás fotóművész csoport egykori és mai munkái akkor és ma is üzenetet hordoznak. Hogy miért is született meg a könyv és mit tart a fotótörténész a pécsi Fókusz Csoportról, ezekről is kérdeztem.☐☐ (Galériával!)

- Hogyan született meg a könyv ötlete?

- Fotomúzeológusként odafigyelek arra, hogy mi történt Magyarországon a fotóban korábban, mi történik most, és valamennyire felelősséget érzek az iránt, hogy mi fog történni.

- Volt aktualitása a megjelenésnek?

- A könyv megjelenésének nem volt kifejezetten valamiféle aktualitása, de szakmabeliként és echte pestiként azt gondoltam, hogy nincs jól az, hogy Pécsen, Nyíregyházán, Esztergomban, Szombathelyen olyan műhelyek vannak, amelyek, ha nem kötődnének kifejezetten az adott városhoz, akkor ki tudtak volna lépni az európai, vagy akár még szélesebb porondra is. A Fókusz Csoport is pontosan ilyen.

Harnóczy Örs személyesen is jó barátom, vele többször beszélgettünk arról, hogy húsz év tetszhalott állapot után ugyan „fölszívták magukat” egy kicsit erre az EKF-re (Európa Kulturális

Fővárosa volt Pécs 2010-ben – szerk.), de vajon vezet-e innen tovább még valamiféle út, vagy vissza a semmibe. S akkor, úgy másfél évvel ezelőtt, egy pécsi kocsmában beszélgetve fogalmazódott meg ötünkben, hogy ha most megpróbálnánk összegereblyézni a Fókusz múltját, fölépíteni belőle egy kis halmot, akkor a halomról lehetne még egyet ugrani.

Nagy-nagy örömmel látom, hogy ebben a hazudós, és szava nem tartó országban, ez a kocsmai beszélgetés „bejött”. Másfél év után itt a könyv, itt a kiállítás. És azt látom, hogy ez az öt ember megfiatalodott. Valami történt velük. Újra visszataláltak ahhoz a 30, 40 évvel ezelőtti énjükhöz, amikor még az ember szabadon alkothatott, a szabadont nem politikai értelemben használok természetesen, hanem családi, egzisztenciális értelemben. Ma ezek miatt az emberek, az alkotók túl nagy terhet tesznek magukra, amik gátolják a szabad alkotófolyamatot. Tehát ők most ezen terhek alól szabadultak fel úgy, mint egykoron. Ebből a szempontból ez az egész nekem nem egy kiállítás, nem egy könyv, hanem ezeknél sokkal több, valami, ami azt jelenti, hogy jót csinálunk, jót csináltunk.

- Mennyire vázolható fel ennek a csoportnak az alkotói íve? Ön is említette, hogy volt egy húsz éves kihagyás.

- A csoport munkája rendkívül koherens. Valamilyen oknál fogva nagyon erős így együtt a munkájuk. Pedig látszólag nem, látszólag öt-hat különálló ember. S mégis abban a pillanatban, mihelyst fölhúzzák a Fókusz trikót magukra, abban a pillanatban nagyon igényessé válnak, nagyon egyet gondolnak. Ez nagyon-nagyon érdekes számomra, aki már egyre kevésbé hiszek az emberi közösségekben, meg abban, hogy nem erőszakkal is lehet jó irányba befolyásolni másokat. Ők meg tudták ezt csinálni. Hiszen nincs is vezetőjük! Ez nekem például baromira tetszik, hogy vannak, akik funkcióban mozgatják, utat szabnak, de nincs vezető,

és ez kedvem szerint való.

Azt látom tehát, hogy amit elkezdtek a '70-es években, attól nem tértek el. Tulajdonképpen újrafogalmazva, a XXI. sz. technikájával és azzal a picit ironikussá vált világlátással kiegészülve, ami most már jellemzi őket, majdnem ugyanazt csinálják.

Ez az új kiállítás, ami kifejezetten a könyv után jött létre, mert ez volt a szándék is, hogy megjelenik a könyv, de akkor alkossanak újat, beilleszthető a '77-től idáig tartó alkotói folyamatba.

Ugyanakkor, ha ma este beszélgetek velük, akkor azt is elmondom majd nekik, hogy ennek bizony van veszélye is. Arra, hogy lehet, hogy errefelé már nem lehet tovább menni, lehet, hogy picit vissza kell majd fordulni.

- Mennyire illeszkedik be a Fókusz csoport a magyar fotóművészet struktúrájába?

- Nagyon kevésbé, éppen ezért fizettem tízezer forintot a vonatjegyre havonta, hogy lássam őket, a munkáikat. Nem nagyon kerülnek föl Budapestre. És ez csak kicsit az ő hibájuk, annyira atomizálttá vált a magyar művészeti élet, annyira mindenki a saját boldogulására, a saját életére játszik, hogy jelenleg ilyen a helyzet. Mindenesetre, ha én tehetném, akkor ezüstitálcán vinném fel a Fókuszt Pestre, így mutatnám meg őket.

Egyébként ebből Pécs is okulhatna. Ahogy végignéztem az utolsó 35 év összes dokumentumát, Pécs, hogy ne beszéljek csúnyán, eléggé lesz....rta a Fókuszt. Vagyis nem adta meg azt a fajta támogatást, amit megérdemelt volna. Nem fújta meg a széket, amire leültek, nem segítették őket abban, hogy a saját korlátaikon túl tudjanak lépni, pedig egy jó menedzsment ezt meg tudta volna tenni. Ezek az emberek nem mentek volna el Pécsről akkor sem, ha segítik őket, akkor sem ha az ő kiállításai Párizsban a Boulevard St. Michellen lett volna. Most is azt gondolom, hogy ha

én városvezető lennék, felelősséget éreznék ez irányban is.

- Akkor Ön ezzel a könyvvel emléket is állít a csoportnak?

- Nem. Nem emléket állítok, hanem ugródeszkát, hogy menjenek tovább.

- Lesz tovább?

- Lesz tovább. Most, ma azt látom, hogy lesz tovább.

A kiállítók: Borbély Tamás, Cseri László, Harnóczy Örs, Kálmándy Pap Ferenc, dr. Lajos László és Marsalkó Péter.

Harnóczy Örs, a csoport egyik tagja

Marsalkó Péter a megnyitó előtt

Balról Czakó Zsolt, mellette Kincses Károly a Fókusz könyv szerzője

Sokan eljöttek a megnyitóra

Ugródeszkát állítok, nem emléket!

Írta: Bereczki Lajos

2012. november 06. kedd, 18:13

Különleges technikával készült felvétel

Hasonló stílusban készült portré

Bertók László nyitotta meg a kiállítást

Valkó László grafikusművész a vendégek között

Lendületben

Feketén-fehéren

Ugródeszkát állítok, nem emléket!

Írta: Bereczki Lajos

2012. november 06. kedd, 18:13

Ismerős arcok